

Transportbedriftenes
Landsforening

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår dato 22.01.2009
Deres dato 27.10.2008
Deres ref. 200806239

Høring - innstillingen til utvalget for fag- og yrkesopplæringen/Karlsenutvalget

Transportbedriftenes Landsforening (TL) er tilfreds med at det er foretatt en grundig gjennomgang av fag- og yrkesopplæringen i Norge.

TL støtter NHOs høringsuttalelse og deres prioriteringer. Vi ønsker også at tilskuddssatsen til lærebedrifter øker. Videre er vi enige i tiltakene for kvalitetssikring av fag- og yrkesopplæringen, tiltakene for internasjonalisering av fag- og yrkesopplæringen, samt tiltakene for overgangen mellom utdanningsnivåene.

Noen generelle kommentarer til innstillingen

TL er fornøyd med at det er fremmet en rekke konkrete forslag som det er enighet om i et bredt sammensatt utvalg. Det som er hovedsvakheten ved rapporten, er at det ikke er foretatt en prioritering av tiltakene og økonomiske konsekvensanalyser av de enkelte tiltak. Departementet bør derfor komme tilbake med en prioriteringsplan, der de sentrale aktørene innenfor de ulike fagområdene trekkes med i prosessen.

Vi finner det positivt at det foreslås fleksible løsninger der kontinuerlige og raske endringer av fagutdannelsen, tilpasset markedets behov, kan finne sted. Dette er positivt sammenlignet med de store reformene som er gjennomført, der det har vært vanskelig å få foretatt nødvendige endringer og justeringer av både opplæringens struktur og innhold i forhold til samfunnets totale behov.

TL finner det svært positivt at utvalget foreslår at alle elever som ikke får læreplass, får rett til to års yrkesfaglig opplæring i skolen før opplæring avsluttes med fag- eller svennebrev. Det er viktig at den yrkesfaglige opplæringen kombineres med utplassering i bedrift, og at kvaliteten på utdannelsen ikke svekkes gjennom et kortere utdanningsløp.

Internasjonalisering og økte kostnader for bransjen

Yrkessjåførfaget har gjennom EØS-avtalen fått utvidede krav til utøvelse av yrket gjennom yrkessjåførbeviset og kravet om 35 timers etterutdanning hvert 5. år. (FOR 2008-04-16 nr 362: Forskrift om grunnutdanning og etterutdanning for yrkessjåfører (yrkessjåførforskriften).)

Dette er positivt fordi det øker kompetansen og gir like krav til yrket i hele EU-/EØS-området. Målet er økt trafikksikkerhet og like konkurransevilkår. Ulempen er at det påfører bransjen og elevene økte kostnader. Et førerkort for buss og vogntog vil med den nye forskriften koste mellom 50.000 og 80.000 kroner. Det er nær en dobling i forhold til før. Økte krav og kostnader, som ikke dekkes av det offentlige, vil kunne medføre at færre tar førerkort for tyngre kjøretøy og dermed svekkes rekrutteringen til bransjen. Dette kan for eksempel ivaretas ved at det opprettes offentlige tilskuddsordninger, som sikrer offentlig fagutdanning av yrkessjåfører for person- og godstransport.

Innenfor persontransport får man heller ingen kandidater med fagutdanning gjennom det offentlige opplæringssystemet pga aldersgrensen på 21 år for bussjåfører. Dette må sikres gjennom lavere aldersgrense for bussjåfører på visse vilkår, som for eksempel fullført VK2 og inngått lærekontrakt hos godkjent busselskap.

Det er helt urimelig at en hel bransje, som sysselsetter ca 16000 ansatte på landsbasis, ikke får fagutdannet arbeidskraft fra det offentlige skoleverk. Landslinjestrukturen er derfor et viktig bidrag i denne sammenhengen, som må styrkes.

Landslinjestrukturen

TL har vært en forkjemper for å opprettholde landslinjestrukturen for de faggruppene den opprinnelig var ment for; små yrkesfag generelt, samt yrkesfag som er dyre og utstyrsnivået høyt. Yrkessjåførfaget er ett av disse. I tillegg er alderskravet en begrensning for bussjåførene. Vi registrerte med stor tilfredshet at regjeringens Soria Moria-erklæring slo fast at landslinjene skulle bestå.

TL forutsetter at landslinjeordningen består, og ikke overføres til fylkeskommunene. Da vil landslinjene lett kunne bli en salderingspost på fylkenes trange budsjetter. Dette gjelder spesielt flytekniske fag, anleggsmaskinfagene og yrkessjåførfaget.

De aktuelle bransjene er avhengige av stabilitet og forutsigbarhet i opplæringen. Landslinjene representerer dette. De gir både et faglig godt tilbud samtidig som opplæringen i helse, miljø og sikkerhet gir elevene et godt grunnlag for å starte som lærlinger i de aktuelle fagene. Felles for de ovennevnte fagene er at opplæringen er underlagt sertifiseringsordninger fra andre myndighetsområder. Dette forutsetter at opplæringen rettes inn mot dette fra første dag. Landslinjene representerer alle opplæring knyttet til viktige infrastrukturområder.

Tilbudet på landslinjene står og faller med en forutsigbarhet og kontinuitet i den totale finansieringen.

Med vennlig hilsen

TRANSPORTBEDRIFTENES LANDSFORENING

Siri Bergh

Konst. adm. direktør.